

**Regionaal Havengebonden
Bedrijventerrein Kop van Noord-
Holland****Startnotitie**

referentie	projectcode	status
AN4-1/nija4/005	AN4-1	definitief 02
projectleider	projectdirecteur	datum
B.A.J. Meeuwissen MSc.	drs.ing. P.T.W. Mulder	7 mei 2008

autorisatie	naam	paraaf
goedgekeurd	B.A.J. Meeuwissen MSc.	

Witteveen+Bos
van Twickelostraat 2
postbus 233
7400 AE Deventer
telefoon 0570 69 79 11
telefax 0570 69 73 44

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd volgens ISO 9001 : 2000

© Witteveen+Bos
Niets uit dit bestek/drukwerk mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Witteveen+Bos Raadgevende Ingenieurs b.v., noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE	blz.
1. INLEIDING	1
1.1. Aanleiding	1
1.2. Kader	1
1.3. Startnotitie	2
1.4. Leeswijzer	2
2. WETGEVING EN BELEID	5
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT	7
3.1. Voornemen in hoofdzaak	7
3.2. Noodzaak en nut	8
3.3. Locatiekeuze	9
4. ALTERNATIEVEN	12
4.1. Inleiding	12
4.2. Landschappelijke concepten	12
5. GLOBALE GEBIEDSBESCHRIJVING EN MOGELIJKE MILIEUEFFECTEN	14
5.1. Gebiedsbeschrijving	14
5.1.1. Bodem en water	14
5.1.2. Verkeer	14
5.1.3. Hinderaspecten	15
5.1.4. Veiligheid	15
5.1.5. Ruimtegebruik en sociaal-economische aspecten	16
5.1.6. Landschap	16
5.1.7. Ecologie	17
1.2. Autonome ontwikkelingen	17
1.2.1. Bodem en water	17
1.2.2. Verkeer	17
1.2.3. Hinderaspecten	17
1.2.4. Ruimtegebruik en sociaal-economische aspecten	18
1.3. Te verwachten milieueffecten	18
6. OPZET MER	20
6.1. Aandachtspunten in het MER	20
6.2. Beknopt uit te werken punten	20
6.3. Opzet inhoudsopgave	21
7. PROCEDURE EN PLANNING	22
7.1. Inleiding	22
7.2. Procedure	22
8. LITERATUUR	23
laatste bladzijde	24
bijlagen	aantal bladzijden
I Procedureschema	1
II Begrippenlijst	1

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt het hoe en waarom van deze Startnotitie kort en bondig uitgelegd.

1.1. Aanleiding

In het kader van het regionaal economisch stimuleringsprogramma Kop en Munt is in de zomer van 2002 ingezet op de realisatie van een Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein (RHB) in de kop van Noord-Holland¹. Onderzoek dat in 2002 in opdracht van Kop en Munt werd uitgevoerd gaf aan dat er behoefte was aan 90 hectare watergebonden bedrijventerrein. Volgens het betreffende rapport was het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland², op het grondgebied van de gemeente Anna Paulowna, de enige geschikte locatie aan het Noordhollands Kanaal waar dit terrein aaneengesloten gevestigd zou kunnen worden [lit. 1.].

In de Europese aanbestedingsprocedure die vervolgens door Kop en Munt werd opgestart, werd de opdracht tot de realisatie van het RHB aan projectbureau Heijmans gegund. Dit bureau had ingeschreven met een plan voor een kleiner gebied dan het toenmalige en huidige plangebied, vanwege de uitkomsten van een economisch marktonderzoek in 2003. In de tussentijd zijn er ontwikkelingen gaande in de windenergie- en offshoresector, waardoor het Ontwikkelingsbedrijf en de gemeente Anna Paulowna weer hebben gekozen om de planontwikkeling te starten voor de oorspronkelijke grootte.

Er wordt in deze Startnotitie uitgegaan van de uitgangspunten uit het streekplan van 2004: het ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Het plangebied is hierin ingevuld als regionaal havengebonden bedrijventerrein met een landschappelijke inpassing. De netto planningsopgave (oppervlakte waarop bedrijven zich kunnen vestigen) is 25 hectare tot 2014 en 35 hectare voor de periode 2014-2030, in totaal dus 60 hectare. Het daaraan gekoppelde bruto te ontwikkelen gebied (netto oppervlakte plus wegen, water, landschappelijke inpassing en dergelijke) is maximaal 84 hectare groot³.

De locatie van het RHB is gelegen in de oksel van het Noordhollands Kanaal met het Balgzandkanaal (zie afbeelding 1.1). Het terrein wordt begrensd door de rijksweg N99 in het noorden, het Noordhollands Kanaal in het westen, het spoor Den Helder - Alkmaar in het zuiden en door landbouwkavels gelegen aan de Schorweg in het oosten. Om het bestemmingsplan te kunnen wijzigen moet er eerst een milieueffectrapportage (m.e.r.⁴)-procedure worden doorlopen. Deze startnotitie is het eerste formele document in de te doorlopen m.e.r.-procedure. Het waarom en hoe van de m.e.r.-procedure en deze startnotitie wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

1.2. Kader

De Wet milieubeheer (Wm) bevat het wettelijke kader voor m.e.r. Hierin is beschreven welke wettelijke vereisten de procedure kent, welke inhoudelijke vereisten er gesteld worden aan het uit te voeren onderzoek naar milieueffecten en in welke gevallen een m.e.r. verplicht is. De m.e.r.-plicht geldt in dit geval, omdat:

1. een binnenhaven voor civiel gebruik gepland wordt, waarbij deze bevaarbaar is voor schepen met een laadvermogen van 1.350 ton;
2. een industrieterrein groter dan 75 hectare gepland wordt;
3. het een initiatief betreft waarvoor mogelijk een passende beoordeling nodig is (vanwege de nabijheid van de Waddenzee).

¹ Kop en Munt was in de periode 2000-2006 een gezamenlijk initiatief van de provincie Noord-Holland, de samenwerkende gemeenten in het Gewest Kop van Noord-Holland, de Kamer van Koophandel Noordwest-Holland en de ministeries van Economische Zaken, Defensie en Verkeer & Waterstaat. Inmiddels is de taak van Kop en Munt overgenomen door het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.

² Ook wel Kooypunt-Oost of Kooypunt Zuidoost genoemd.

³ Deze oppervlakte is gemeten vanaf de plankkaart.

⁴ Met de afkorting m.e.r. wordt milieueffectrapportage als **procedure** bedoeld; MER is het milieueffectrapport.

Vanuit deze achtergrond moet een gecombineerde plan- en besluit-m.e.r. worden gemaakt. Dit is ook aan de orde, omdat nog niet is besloten of in het bestemmingsplan (overal) direct bestemmingen worden gehanteerd, dan wel sprake zal zijn van (gedeelten met) uitwerkingsplicht. Een plan-m.e.r. is een meer strategische milieubeoordeling, een besluit-m.e.r. meer gedetailleerd. Omdat het besluit-m.e.r. een zorgvuldiger procedure kent, volgt deze m.e.r. die procedure.

Initiatiefnemer in deze m.e.r. is Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord tezamen met Heijmans Vastgoed b.v. Het bevoegd gezag is de gemeenteraad van de gemeente Anna Paulowna.

ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord (NHN)

NHN is het ontwikkelingsbedrijf van en voor de regio Noord-Holland Noord. Zij heeft de opdracht om het economisch potentieel van de regio Noord-Holland Noord optimaal te benutten in samenwerking met publieke en private partners. NHN heeft aandeelhouders uit de regio: gemeenten, provincie Noord-Holland, de Kamer van Koophandel Noordwest Holland. NHN is betrokken bij meerdere initiatieven voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen in Noord-Holland Noord. Daarbij is het steeds haar ambitie kwalitatief goede en duurzame terreinen te ontwikkelen.

Heijmans Vastgoed b.v.

Heijmans Vastgoed is een van de grootste vastgoedontwikkelaars in Nederland. Zij is partner in projecten op het gebied van wonen, werken, winkelen en recreëren. Hierbij kan het gaan om projecten in (nieuwe) uitleggebieden, maar ook bij grote binnenstedelijke (herstructurerings-)plannen.

1.3. Startnotitie

Dit document is een Startnotitie; een verplicht onderdeel van de m.e.r.-procedure. De doelstelling van dit document is om:

- het project in algemene bewoordingen te introduceren en te omschrijven;
- de mogelijke gevolgen en haalbare alternatieven te identificeren;
- de activiteiten te benoemen die worden uitgevoerd tijdens de m.e.r. en beschreven in het milieueffectrapport (MER).

Voor de m.e.r. -procedure wordt door de initiatiefnemer een startnotitie opgesteld en door het bevoegd gezag in procedure gebracht. Deze Startnotitie wordt zes weken ter inzage gelegd. In deze periode is het mogelijk een reactie op de Startnotitie te geven. De inspraak is met name bedoeld om een reactie te kunnen geven op de alternatieven die worden onderzocht en op de aspecten die in het MER aan de orde zullen komen. Tijdens de inspraakperiode wordt een informatieavond gehouden, waarbij de startnotitie en de mogelijkheden tot inspreken worden toegelicht. Schriftelijke reacties op deze startnotitie kunnen worden gericht aan:

College van Burgemeester en Wethouders van Anna Paulowna
Postbus 8
1760 AA Anna Paulowna
(Onder vermelding van: inspraakreactie Startnotitie RHB Kop van Noord-Holland).

De inspraakreacties worden gebundeld doorgestuurd naar de commissie m.e.r. Naar aanleiding van de startnotitie en de inspraakreacties stelt de Commissie m.e.r. een advies over richtlijnen waaraan de inhoud van het hierna op te stellen milieueffectrapport (MER) moet voldoen. Het bevoegd gezag, de gemeenteraad van Anna Paulowna, stelt vervolgens de richtlijnen vast.

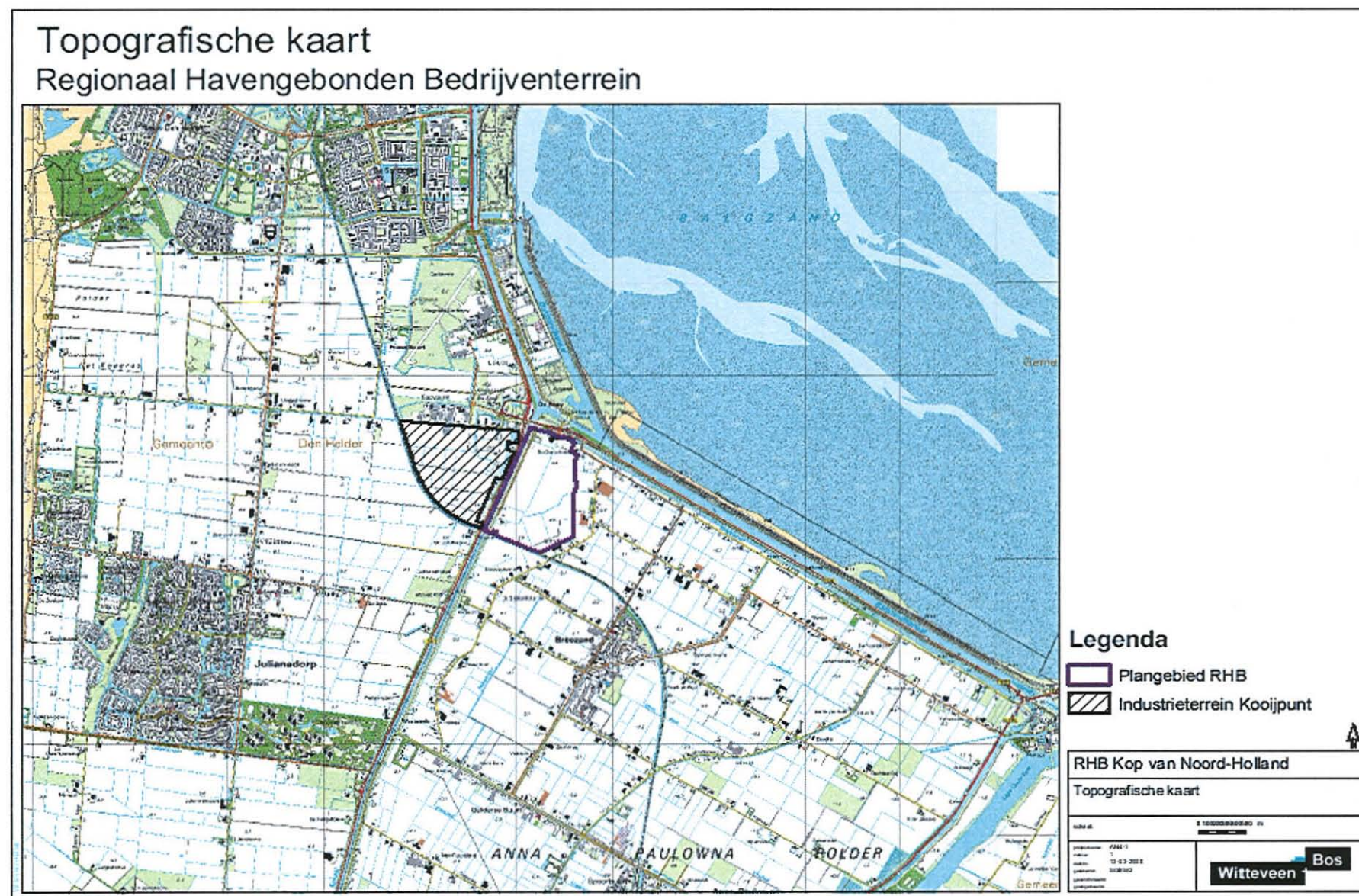
1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt een inleiding op het voornemen en de m.e.r.-procedure gegeven. Wetgeving en beleid is uitgewerkt in hoofdstuk 2. Vervolgens wordt ingegaan op de voorgenomen activiteit in hoofdstuk 3 en op de alternatieven in hoofdstuk 4.

In hoofdstuk 5 worden een gebiedsbeschrijving en de te verwachten milieueffecten beschreven. Het volgende hoofdstuk gaat in op een opzet voor het milieueffectrapport. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 nadere informatie gegeven over de m.e.r.-procedure.

In dit rapport zijn de literatuurverwijzingen opgenomen. De nummers verwijzen naar het corresponderende nummer in hoofdstuk 8. Ook is in bijlage II een begrippenlijst opgenomen.

Afbeelding 1.1. Topografische kaart van de omgeving, met ingetekend plangebied

2. WETGEVING EN BELEID

Het beleidskader bepaalt de belangrijkste verplichtingen en onderwerpen voor de m.e.r.-procedure, zoals die zijn vastgelegd in de wet. In deze Startnotitie worden alleen die beleidsstukken (kort) besproken die relevant zijn voor de Startnotitie. De wetgeving betreffende veiligheid, geluid, lucht et cetera zal in de MER uitgewerkt worden.

Tabel 2.1. Beleidskader

beleidstuk/wet	datum	uitleg en relevantie	relatie
Europese Unie			
EU Habitat en Vogelrichtlijn (HR en VR)	1979/1992	de Vogelrichtlijn (1979) is een regeling van de Europese Unie om alle in het wild levende vogelsoorten in de EU te beschermen. Bij de Habitatrichtlijn (1992) horen lijsten van plant- en diersoorten en natuurlijke leefgemeenschappen die extra bescherming verdienen. Activiteiten die schadelijk zijn voor de habitat mogen niet plaatsvinden in aangewezen gebieden (Natura-2000 gebieden), tenzij geen alternatieven voorhanden zijn en de activiteiten het openbaar belang dienen. In Nederland zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vertaald in de Flora- en faunawet en in de Natuurbeschermingswet	aandachtspunt
Nationaal			
Nota Ruimte	2006	de Nota Ruimte bevat de visie van het Kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Relevant voor het onderzoeksgebied zijn de volgende ontwikkelingen: - twee landbouwontwikkelingsgebieden 'bloemenbollenteelt' beoogd rondom plangebied - de Waddenzee is Vogel- en Habitatrichtlijngebied en valt onder Natuurbeschermingswet - over het Balgzandkanaal is ontsluitingswater voor zeil- en motorboten beoogd - de Waddenzee is een gebied waarvoor een planologische kernbeslissing wordt genomen (PKB-gebied)	aandachtspunt
Planologische Kernbeslissing 3 ^e nota Waddenzeegebieden (PKB deel III)	2007	direct grenzend aan de Waddenzee mogen geen nieuwe havens en bedrijventerreinen komen, ook uitbreiding richting zee is niet geoorloofd binnen de kaders van het PKB. Een onderzoek naar de uitbreiding van de TESO-haven in Den Helder is wel toegestaan. Ontwikkelingsmogelijkheden voor bedrijventerreinen landinwaarts kunnen worden benut indien aan de landelijke milieuvoorwaarden wordt voldaan. Ook worden risicodragende bedrijven en/of stoffen toegestaan in de nabijheid van de Waddenzee, mits wordt aangetoond dat in geval van calamiteiten geen onherstelbare schade aan de Waddenzee wordt toegebracht	aandachtspunt
Natuurbeschermingswet (Nbw)	1998	op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden voor het Nederlands grondgebied, inclusief de territoriale wateren. Op grond van artikel 19j van deze wet behoeven plannen goedkeuring, voor zover als gevolg van het plan de kwaliteit van aangewezen natuurlijke habitats of de habitats van soorten in Natura-2000 gebieden verslechteren of verstoord worden. Het Waddenzeegebied is aangewezen als Natura-2000 gebied	aandachtspunt
Flora- en faunawet (Ffw)	2002	de bescherming van planten en dieren die in het wild voorkomen, is geregeld in de Flora- en faunawet. Krachtens de wet mag de directe leefomgeving van beschermde planten en dieren niet worden beschadigd, vernield of verstoord. Ruimtelijke plannen moeten vooraf aan deze wet worden getoetst. Voor een ingreep in de leefomgeving van sommige beschermde soorten moeten vrijstellingen of ontheffingen worden aangevraagd. Belangrijk daarbij is dat de populatie van een groep planten of dieren niet zodanig mag afnemen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt	aandachtspunt

provinciaal				
ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord	2004	het plangebied is ingevuld als regionaal bedrijventerrein (Kooypunt-Oost) dat landschappelijk is ingepast. De planningsopgave bedraagt 25 hectare (netto) tot 2014 en 35 hectare (netto) voor de periode 2014-2030. Kooypunt-Oost wordt aangemerkt als een havengebonden bedrijventerrein. Voorafgaande aan besluitvorming moet de beeldkwaliteit expliciet worden uitgewerkt	overeenkomstig	
Nota Natuurbeleid Noord-Holland (Noord-Holland Natuurlijk)	2005	de Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur loopt niet door het plangebied. De Noordboog, een robuuste ecologische verbinding loopt op enkele kilometers afstand ten zuidoosten van het plangebied	verenigbaar	
provinciaal verkeers- en vervoersplan	2007	- verbeteren van goederenvervoer door investeren in provinciale weginfrastructuur en vaarwegennet (onderzoek naar effecten van verruimen brugopeningstijden) - streven naar een samenhangend vaarwegennet	aandachtspunt/verenigbaar	
leidraad voor het provinciaal omgevingsbeleid	2002	- plangebied ligt in bollenconcentratiegebied; buiten deze concentratiegebieden is bollenteelt alleen mogelijk in de vorm van wisselteelt (reizende bollenkraam) - cultuurhistorische waarden moeten als informatie- en inspiratiebron worden gebruikt bij de belangenafweging in ruimtelijke processen - in het gebied waar het streekplan (Ontwikkelingsbeeld NHN) fingeert, is het verplicht om in zoek- en uitsluitingsgebieden een Beeldkwaliteitplan op te stellen als onderdeel van een bestemmingsplan. Dat beeldkwaliteitplan heeft als toetsingskader de cultuurhistorische regioprofielen en het Landschapskatern voor Noord-Holland	aandachtspunt	
regionaal				
regionale visie bedrijventerreinen Kop van Noord-Holland	2007	de Regionale visie bedrijventerreinen is de visie van de regio ten aanzien van lokale bedrijventerreinen	overeenkomstig	
havenvisie Den Helder	2006	wegens de beperkte (milieu-)ruimte kan bedrijventerrein Westoever de binnenvaartoverslag niet goed faciliteren. Daarom moet een alternatieve locatie worden gezocht, mede gezien het perspectief om deze activiteit uit te breiden met overslag van regionale stromen	overeenkomstig	
toerisme en recreatie, beleidsnota Anna Paulowna/Kaart Overzicht toeristisch-recreatieve voorzieningen Anna Paulowna	2008/2007	door het Noordhollands Kanaal ligt ter hoogte van het plangebied een kanoroute en een route voor grote watersport. Ook door het Balgzandkanaal ligt een route voor grote watersport. In de noordwesthoek van het plangebied zullen aanlegplaatsen gerealiseerd worden (Blauwe netwerk)	aandachtspunt	
toekomstvisie Anna Paulowna 2015	2001	ontwikkelingen worden gewogen tegen de belangrijke landelijke en landschappelijke kwaliteiten van Anna Paulowna. Ook moet de leefbaarheid behouden blijven. Het bedrijventerrein in Kleine Sluis/Spoorbuurt is de aangewezen plaats voor uitbreiding ter bevordering van de werkgelegenheid. Uit de Polderronde (bewonersbijeenkomsten) bleek geen draagvlak voor bedrijvigheid bij de Kooy. Economische ontwikkelingen moeten vooral samenhangen met agrarische sector en lokale bedrijvigheid en niet teveel verkeer aantrekken	tegenstrijdig	
Keur hoogheemraadschap Noordhollands Noorderkwartier	2006	de dijk langs het Noordhollands kanaal is een regionale waterkering met een boezemkade. Deze waterkeringen moeten voldoen aan normen uit de provinciale Verordening op de waterkering	aandachtspunt	

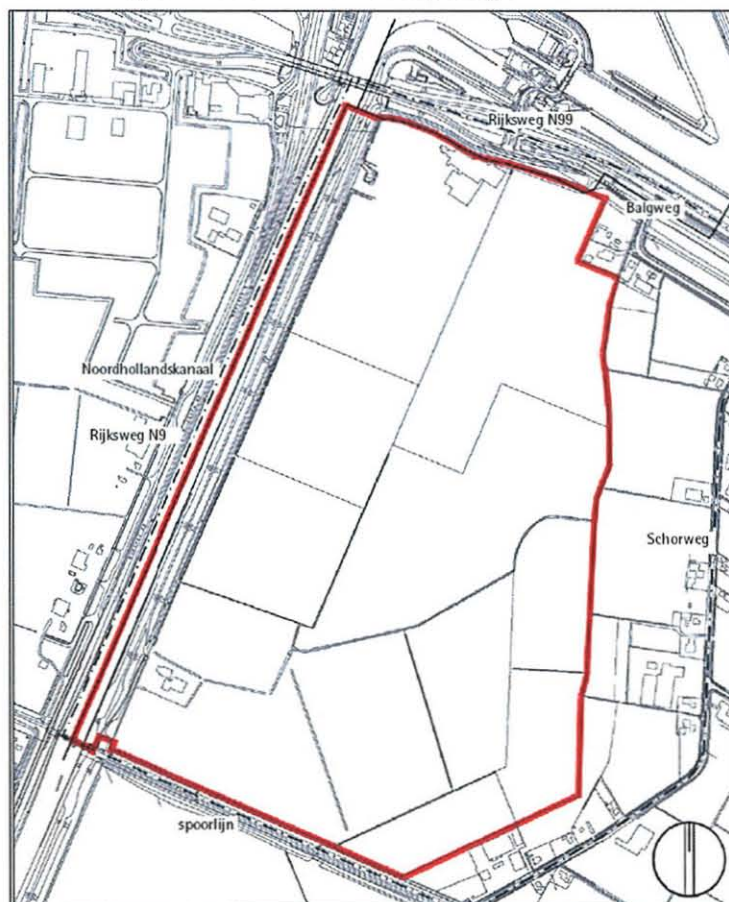
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT

In dit gedeelte wordt het voornemen kort beschreven om een indruk te geven van de plannen. De precieze invulling van de plannen is echter nog niet bekend, want de totale planontwikkeling is, parallel aan de m.e.r., juist gestart. De uitgangspunten uit de aanbesteding zijn daarin natuurlijk belangrijk, maar bij de planuitwerking moeten ook recente ontwikkelingen nog worden betrokken. Bijvoorbeeld de voorwaarden die de gemeenteraad van Anna Paulowna heeft gesteld aan planologisch medewerking. Op de volgende bladzijden wordt ook ingegaan op het nut en de noodzaak van het project, het hoe en waarom van de locatiekeuze en de (niet-wettelijke) randvoorwaarden van het project. In het MER zullen deze zaken nader uitgewerkt worden.

3.1. Voornemen in hoofdzaak

Om een indruk te krijgen van het voornemen, wordt hieronder het aanbiedingsontwerp weergegeven zoals beschreven in het plan van Heijmans (zie lit. 5). Dit plan vormt het uitgangspunt waarmee Heijmans zal participeren in het planproces. Het oorspronkelijke plan was kleiner ingezet dan het totaal beschikbare plangebied en zal daarop moeten worden aangepast. Het hieronder beschreven plan is dus ter indicatie van de te verwachten activiteiten. Wat wel vaststaat is dat het voornemen de realisatie betreft van een havengebonden bedrijventerrein van maximaal 84 hectare bruto en 60 hectare netto, op het terrein in afbeelding 3.1. In de uitvoering kan een fasering worden opgenomen, afhankelijk van de markt. Een deel van het terrein wordt dan wel aangelegd en een deel blijft nog vrij van bebouwing etc. en wordt bijvoorbeeld nog verpacht aan agrarische ondernemers.

Afbeelding 3.1. Overzichtskaart plangebied

Het bedrijventerrein zal worden verdeeld in kadegebonden kavels en kadegerelateerde kavels [lit. 5.]:

- de kadegebonden bedrijvigheid grenst direct aan het Noordhollands Kanaal;
- de kadegerelateerde bedrijvigheid (aan watertransport gerelateerde bedrijvigheid) ligt op enige afstand van de kade.

Op het plangebied is -naast de bedrijfsgebonden kades- ook een openbare kade gepland. Deze wordt bij gefaseerde uitvoering bij voorkeur in een eerste fase meegenomen. Hierdoor kan gelijk worden gestart met de uitgifte van zowel kadegebonden kavels als kadegerelateerde kavels. Het idee is om in de eerste fase de openbare kade één scheepslengte lang te laten zijn. De kade kan in een volgende fase eenvoudig worden uitgebreid met een tweede scheepslengte. De scheepslengte voor de openbare kade hoeft niet zo groot als de maximale toegestane lengte op het hele bedrijventerrein te zijn.

De breedte van de kadegebonden bedrijfskavels was in het oorspronkelijke plan van Heijmans gepland op circa 100 meter zodat er een schip kan aanmeren van maximaal 89 meter. De kavels zijn maximaal 200 meter diep. De kavels voor kadegerelateerde bedrijven zijn flexibeler in hun afmetingen. Ontsluitingen met lussen maken zowel kleine als grote kavels mogelijk, in verschillende lengte-breedte verhoudingen.

Bij de vestiging van bedrijven wordt rekening gehouden met de milieuzonering [lit. 5.]. Milieuzonering zorgt ervoor dat bedrijven -gezien hun milieubelasting- op voldoende afstand van woningen blijven [lit. 27.]. Het Groene Boekje geeft richtlijnen voor afstanden van verschillende typen bedrijvigheid. Er worden zes typen of categorieën onderscheiden, waarvan categorie 6 de zwaarste is.

Gezien de locatie van de dichtstbijzijnde woningen, is besloten dat het RHB zal openstaan voor bedrijven in milieucategorie 3, en dat categorie 4 mogelijk toegestaan wordt als extra milieumaatregelen worden genomen om de hinder te beperken tot de zwaarte van categorie 3. Milieucategorie 3 activiteiten zijn bijvoorbeeld bloembollendroog- en prepareerbedrijven, timmerwerkfabrieken, metaalconstructiewerkplaatsen in een gesloten gebouw, bepaalde metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven, scheepsbouw- en reparatiebedrijven voor houten en kunststofscheepen, brandweerkazernes, sporthallen, tennisbanen en jachthavens, maar bijvoorbeeld ook het fokken en houden van rundvee.

Het ontwikkelen van een regionaal havengebonden bedrijventerrein is, naast een technische en economische opgave, voor een belangrijk deel ook een ruimtelijke opgave [lit. 5.]. In het streekplan Noord-Holland Noord wordt een landschappelijke inpassing vereist voor het bedrijventerrein. In een leeg en vlak landschap zoals dat bestaat in de Kop van Noord-Holland, is elke ingreep extra goed zichtbaar en de inpassing zal dus uiterst zorgvuldig moeten gebeuren. Het is zaak goed na te denken over hoe de beeldkwaliteit kan worden geregeld, aangezien de aanleg van het terrein gedurende meerdere fasen kan gaan plaatsvinden. Hoewel de milieucategorie wel bekend zal zijn, is het op voorhand niet te zeggen welke specifieke bedrijven zich gaan vestigen. Voor het RHB Kop van Noord-Holland is het de ambitie de beeldkwaliteit te waarborgen via (een beperkt aantal) heldere en simpele regels [lit. 5.].

3.2. Noodzaak en nut

Er zijn in eerdere fasen van het project diverse studies uitgevoerd naar de noodzaak van een Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein (RHB) in de regio Kop van Noord-Holland. Als gevolg daarvan werd het plan in 2004 opgenomen in het streekplan 'Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord'. Om de besluitvorming een impuls te geven, heeft de Provincie Noord-Holland in 2007 opdracht verleend voor het uitvoeren van een 'actualiseringslag' van de voorgaande onderzoeken. De onderstaande punten zijn grotendeels overgenomen uit het daar uit voortvloeiende rapport [lit. 1.], aangevuld met de huidige inzichten bij NHN op grond van hun marktkennis en gesprekken die zij voeren met belangstellenden. Wat betreft de opmerkingen over de grootte van het bedrijventerrein kan worden opgemerkt dat inmiddels reële kansen worden gezien op de windenergiemarkt. Dit verklaart waarom wordt ingezet op een groter terrein dan in het rapport uit 2007. Op basis van nader marktonderzoek kan tot een fasering in de uitgifte worden besloten (dus ook een fasering in de aanleg).

noodzaak

De economie in de Kop van Noord-Holland is afhankelijk van een beperkt aantal pijlers en aanjagers. De bescheiden werkgelegenheidsontwikkeling en de uitgaande forenzenpendel duiden op een kwetsbare economie. Een gebrek aan ruimte vergroot deze kwetsbaarheid.

Op korte termijn (2008-2009) bestaat er een concrete ruimtebehoefte aan een regionaal, (binnen-) watergebonden bedrijventerrein in de Kop van Noord-Holland van 19 à 40 hectare. Gezien de huidige ontwikkelingen en perspectieven in met name de offshore-sector (zowel olie en gas als windenergie) is de verwachting dat de ruimtebehoefte op korte én middellange termijn (tot 2020) zal blijven spelen. In deze periode zullen naar verwachting geen kavels op bestaande havengebonden bedrijventerreinen vrij komen voor nieuwe/andere bedrijfsontwikkelingen.

Den Helder, de grootste economische pijler van de regio, kan niet aan de ruimtevraag van havengebonden bedrijven voldoen: er is geen aanbod aan haventerreinen in de buurt van de zeehaven en het stedelijke gebied van den Helder. Het Waterpark Wieringerwerf en andere haventerreinen buiten Den Helder leken voor een deel van de bedrijven met ruimtebehoefte een alternatief. Vanwege logistieke processen en de bedrijfseconomische noodzaak van sommige bedrijven om dicht bij de zeehaven te zitten, hebben deze locaties geen voorkeur of zijn zelfs helemaal geen optie. Naast de afstand tot de zeehaven zijn de extra bruggen die moeten worden gepasseerd ten opzichte van het RHB en de beperkte grootte daarvan een extra obstakel.

Tot slot worden de mogelijkheden voor vervoer over water in plaats van over de weg steeds aantrekkelijker en haalbaarder. Met name Den Helder heeft te maken met problematische verkeerscongestie op piektijden. Daarnaast zijn er daar milieu-, veiligheids- en leefbaarheidknelpunten langs de doorgaande wegen.

nut

Op basis van kengetallen en ervaringen elders in het land met binnenvaartterreinen wordt het gemiddeld aantal arbeidsplaatsen voor kadegebonden activiteiten ingeschat op 20 per hectare (netto) en voor kadegerelateerde activiteiten op 25 per hectare (netto). Met het RHB zijn op de korte termijn, uitgaande van een ontwikkeling van 25 hectare netto terrein, circa 500-625 directe arbeidsplaatsen gemoeid. Op de langere termijn gaat het in totaal om nog eens circa 700-875 plaatsen. Het gaat naar verwachting vooral om geschoolde arbeid: MBO en HBO metaal, werktuigbouw, machinebouw en elektrotechniek en dergelijke. Deels gaat het om verplaatste werkgelegenheid van binnen en buiten de regio, voor een groot deel betreft het nieuwe werkgelegenheid als gevolg van investeringen in windenergie en offshore gerelateerde bedrijven.

Door de aanleg van het RHB worden verplaatsingen van havengebonden bedrijven die in het zeehavengebied en op andere terreinen in de Kop van Noord-Holland klem zitten, mogelijk gemaakt. Hiermee ontstaat tevens schuifruimte op de in de toekomst te herstructureren haventerreinen. Bedrijven die verplaatsen, kunnen doorgaans op de nieuwe locatie een efficiëntieslag maken in hun bedrijfsvoering van gemiddeld 5 à 7 %.

3.3. Locatiekeuze

Uit de actualiseringslag [lit. 1.] bleek dat er op bestaande bedrijventerreinen met waterverbinding onvoldoende ruimte aanwezig is om aan de vraag te voldoen. In Den Helder zijn bijvoorbeeld de Westoever en Nieuwe Diep al volledig in gebruik. Alternatieve locaties die in het rapport zijn beoordeeld zijn de Oostoever (Den Helder), Kooijpunt Zuid-Zuid (Den Helder) en Waterpark Wieringermeer (Wieringermeer):

1. de Oostoever werd al aan het begin van het project niet meer als reëel alternatief gezien vanwege de beperkte omvang (40 hectare bruto). Medio 2007 was al geen ruimte meer beschikbaar. Bovendien valt de Oostoever grotendeels onder risicozonering (Besluit externe veiligheid inrichtingen) van de NAM. Dit betekent dat voor deze locatie forse belemmeringen gelden voor nieuwe activiteiten;

2. Kooijpunt Zuid-Zuid, aan de westkant van het Noordhollands Kanaal, wordt beperkt door de aanwezigheid van gastransportleidingen in de bodem en de ligging van de N9 tussen het gebied en het Noordhollands Kanaal;
3. Waterpark Wieringermeer heeft onvoldoende ruimte beschikbaar en ligt te geïsoleerd van de zeehavens (ver, achter kleinere bruggen).

De volgende aspecten zijn positief bevonden voor realisatie van het RHB in Anna Paulowna [lit. 1.]:

- de ligging aan het Noordhollands Kanaal met transportmogelijkheden naar Den Helder (zee) en daarnaast ook Amsterdam;
- de bestaande infrastructurele situatie (de N9 aan westzijde Noordhollands Kanaal geeft geen belemmering);
- de beschikbare ruimte;
- de kosten voor verwerving en te realiseren voorzieningen;
- de mogelijkheid aan te sluiten op bestaande weg- en spoorverbindingen.

Bij deze locatie wordt wel de dijk langs het Noordhollands Kanaal doorgebroken. Dit betekent dat er een oplossing gezocht moet worden om de dijk te vervangen. Dit kan door een nieuwe dijk aan te leggen of een verhoogde kade.

Tabel 3.1 Beoordeling alternatieve locaties RHB, d.d. begin 2007 [lit. 1.]

terrein	ruimte	beperkingen
RHB Kop van Noord-Holland	voldoende	-
Westoever, Oostoever, Nieuwe diep	geen	onder andere risicozonering
Kooijpunt Zuid-Zuid	voldoende	N9, gastransportleidingen
Waterpark Wieringermeer (Oude Zeug)	onvoldoende (2,7 hectare)	ver van zee

Aan de hand van de voorgaande overwegingen, is het project in het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord (streekplan) opgenomen. Daarnaast heeft de raad van Anna Paulowna op 27 augustus 2007 onder bepaalde voorwaarden besloten medewerking te verlenen aan het project.

Het voorbereidingsbesluit geeft de volgende randvoorwaarden [lit. 4.] om medewerking aan het plan te verlenen:

- het RHB wordt door een publiek-private samenwerking (PPS) ontwikkeld, waarbij de gemeente Anna Paulowna niet deel neemt aan de overeenkomst en niet risicodragend is;
- de economische haalbaarheid van het RHB moet aangetoond zijn. Hieraan wordt voldaan als een particuliere ontwikkelaar financieel risicodragend in de PPS deelneemt;
- Anna Paulowna heeft voorkeur voor een constructie waarbij het havenbedrijf Den Helder of een te vormen joint-venture de operationele exploitatie op zich neemt;
- in de overeenkomst met de ontwikkelaar wordt een afdoende regeling voor planschade opgenomen. Ook moet er redelijke compensatie zijn, dat een bedrijfsverplaatsing van de huidige gebruikers van de gronden mogelijk is;
- de hinder voor de omwonenden en het buurtschap Kooijpunt dient beperkt te zijn. De afstandscriteria uit de handreiking 'Bedrijven en Milieuzonering' moeten worden toegepast. Voor het RHB wordt in principe milieucategorie 3 toegestaan met een gemotiveerde uitzonderingsmogelijkheid voor categorie 4, mits deze bedrijven maatregelen nemen om hun milieubelasting terug te dringen tot het niveau dat hoort bij categorie 3;
- alleen bedrijven met een harde watergebonden karakteristiek kunnen zich op het RHB vestigen;
- de verkeersafwikkeling moet voor ingebruikname helder in beeld te zijn;

- de landschappelijke inrichting dient goed te zijn gewaarborgd;
- de intentie van het college is om een duurzaam ingericht bedrijventerrein te realiseren, met een optimale benutting van gemeenschappelijke voorzieningen;
- een m.e.r.-procedure is verplicht, waarbij ook de effecten voor landbouw en met name de bollenteelt adequaat worden beschreven. Daarnaast dient een strategische milieubeoordeling of passende beoordeling onderdeel te zijn van nadere onderzoeken, die onderdeel zijn van de m.e.r.

Tegelijkertijd is een amendement aangenomen. Hierin staat dat voor het bestemmingsplan wordt gewijzigd er moet worden voldaan aan de randvoorwaarden hierboven en daarnaast aan de volgende randvoorwaarden:

- de totale financiering van het plan moet privaatrechtelijk zijn afgedekt;
- het college zal een overeenkomst sluiten met de exploitanten van het RHB over welke bedrijven geen vestigingsmogelijkheid wordt geboden. Voor het RHB wordt milieucategorie 3 toegestaan, met gemotiveerd een uitzonderingsmogelijkheid voor categorie 4 als de milieubelasting door maatregelen hetzelfde is als met die uit categorie 3;
- een totaalvisie voor de facilitering van (zee-)havengebonden bedrijven en offshore windenergie zal met de regiogemeenten in samenwerking met de Provincie worden opgesteld. De realisatie van het RHB biedt alleen voldoende perspectief als er ook ruimte is in de omgeving voor deze bedrijventakken;
- de aanpassing van de infrastructuur zal minimaal gelijktijdig met het RHB worden aangelegd en klaar zijn op het moment dat het terrein in gebruik wordt genomen;
- bij de landschappelijke inpassing zal een zonering naar de ideeën van de nabije bewoners (plan Klaverbloem) worden meegenomen;
- op korte termijn dient een overlegstructuur met de bewoners worden opgestart.

4. ALTERNATIEVEN

In dit hoofdstuk worden de alternatieven beschreven die in de MER nader zullen worden uitgewerkt.

4.1. Inleiding

In een m.e.r. moeten verschillende alternatieven worden beschouwd, zo ook in deze m.e.r. In deze vroege fase van de planontwikkeling zijn de alternatieven voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein nog niet uitgekristalliseerd. Dat gebeurt in een open planproces, dat parallel aan de m.e.r. zal lopen. Vanuit de historie zijn wel twee duidelijke aanzetten voor alternatieven beschikbaar, in de vorm van landschappelijke concepten:

- de inzending van Heijmans en dan met name het optimale alternatief daaruit [lit. 5.]. Deze is immers de basis voor de wijze waarop Heijmans zal participeren in het planproces;
- het zogenaamde 'Plan Klaverbloem', een reactie van omwonenden op de aanbesteding die heeft plaatsgevonden [lit. 6.]. De gemeenteraad van Anna Paulowna heeft als randvoorwaarde gesteld dat dit plan bij de landschappelijke inpassing wordt meegenomen.

Daarnaast vinden initiatiefnemers het verhelderend om in de m.e.r. de karakteristieken en effecten te onderzoeken van een bedrijventerrein dat 'alleen' voldoet aan wettelijke en andere 'harde' eisen. Daarmee wordt tijdens de m.e.r. duidelijk wat de meerwaarde is van tijdens het planproces ingebrachte kwaliteits- en duurzaamheidsimpulsen.

4.2. Landschappelijke concepten

Het ontwerp van Heijmans gaat vanwege een toenmalig marktonderzoek uit van een kleiner oppervlakte dan waarop nu ingezet wordt. Dit concept zal dus nog aangepast moeten worden aan de grootte van het huidige plangebied. Voor het gebied heeft Heijmans een model gemaakt dat inzet op landschappelijk inpassing [lit. 5.]. Het model gaat uit van een zo compact mogelijk bedrijventerrein. Ter vervanging van de oude dijk, wordt een nieuwe dijk om het plangebied heen gebouwd. De nieuwe dijk kan vanwege de waterkerende functie niet begroeid zijn met bomen, maar wel met gras waar eventueel schapen kunnen grazen. Daarnaast voorzagt dit plan in een aantal boomgroepen en boomrijen als landschappelijke inpassing. Ook de oude dijk wordt opgenomen in het plan. Deze dijk is grotendeels gehandhaafd en als eiland in het verbrede Noordhollands kanaal herkenbaar. De hoofdlaan, waar de meeste bedrijven aan worden ontsloten, wordt strak ingepakt met bomen. De bedrijven aan deze laan krijgen een representatieve voorgevel naar de straat.

Het plan Klaverbloem [lit. 6.] is uitgewerkt in twee varianten: een minimaal en een iets uitgebreidere versie waar de recreatief-economische ontwikkelingen meer de nadruk krijgen. De nieuwe dijk ligt zo dicht mogelijk tegen de haven aan. Daarachter is voor een goede landschappelijke inkleding een bosrand voorzien met een breedte van 200 tot 400 meter. Het bos bestaat een mix van naald- en loofbomen zodat zowel in zomer en winter er groen aanwezig is. De minimale oplossing voorziet in een haven waarin een wandel en fietsgebied als bufferzone optreedt. Het uitgebreidere alternatief voorziet ook in een Theehuis, een speelweide, een parkeerplaats, strand en een recreatieve waterpartij waarin kan worden gezwommen en gekanood.

5. GLOBALE GEBIEDSBESCHRIJVING EN MOGELIJKE MILIEUEFFECTEN

In dit deel wordt een korte samenvatting gegeven van de huidige omstandigheden in het gebied. Samen met het beleidskader en de randvoorwaarden van het project, kan zo worden bepaald welke milieueffecten relevant kunnen zijn. Dit leidt tot een beoordelingskader. De milieueffecten die hierin staan genoemd vormen de basis voor de beoordeling van het project in de MER.

5.1. Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is een gebied van 84 hectare, zoals weergegeven in afbeelding 1.1. Voor de gebiedsbeschrijving is gekeken naar een groter gebied. Dit wordt het studiegebied genoemd. De grootte van het studiegebied verschilt per thema. Voor verkeer betreft het bijvoorbeeld de reikwijdte van het omliggende wegennet, voor archeologie blijft het grotendeels beperkt tot het plangebied.

5.1.1. Bodem en water

Het plangebied valt onder het beheer van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het kent in de huidige situatie een variabel zomerpeil van 0,40 m -NAP en een winterpeil van 0,70 -NAP. Nabij de zuidelijk gelegen woning aan het kanaal is een gemaaltje aanwezig.

De bodem is geclassificeerd als een kalkhoudende vlakvaaggrond gevormd in wadzandafzettingen. De bodemvorming in het gebied is relatief jong. Dat komt omdat de wadzanden tot aan de 15e eeuw na Chr. zijn afgezet [lit. 25.]. De bovenste geologische laag in het plangebied bestaat uit matig fijne tot grove, holocene zanden. Deze eerste watervoerende laag is enkele meters dik. Daaronder volgt tot ongeveer 15 à 17 m -NAP een slecht doorlatende laag van uit kleiig zand en klei met plaatselijke veenlaagjes. Het tweede watervoerende pakket begint vanaf ongeveer 15 à 17 m -NAP. Het pakket bestaat uit matige grove tot grove zanden. De laag is tussen de 200 en 300 meter dik.

Het chloridegehalte in de oppervlaktewateren van de polder is vaak van nature al hoger dan de toegestane norm van 200 mg/l [lit. 7.]. Bestaande verontreiniging van bodem en grondwater kan op dit moment niet uitgesloten worden, maar kan in de MER-fase door (historisch) onderzoek wel worden ingeschat.

5.1.2. Verkeer

wegen

De provinciale wegen rondom het studiegebied waren volgens de 'Monitor verkeer en verkeersveiligheid Provinciale Wegen Noord-Holland 2007' in de afgelopen jaren veilig [lit. 7.]. Uit dezelfde studie bleek dat het verkeer op de N9 in 2005 en 2006 'doorrijdend' was in de ochtend en middag. Wel blijkt in het noorden van Den Helder congestie te ontstaan, met name in de middag. De stromenkaart in hetzelfde rapport geeft aan dat er over de N9 een behoorlijke verkeersstroom plaatsvindt vanaf het noordwestelijke punt van het studiegebied (kruising met de N99) tot aan het noorden van Den Helder. Er kunnen nog aanvullingen komen uit de quickscan verkeer en vervoer - Kop van Noord-Holland [lit. 8.].

spoorwegen

Het plangebied wordt begrensd door de spoorlijn Den Helder - Alkmaar. Hierover gaat vier keer per uur een reizigerstrein.

scheepvaart

In Noord-Holland Noord ligt een uitgebreid net van vaarwegen. Rondom het plangebied vindt het vervoer van goederen over het water voornamelijk plaats over het Noordhollands Kanaal. De overige vaarwegen zijn vooral gericht op pleziervaart en andere waterrecreatie [lit. 15.]. De toegestane diepgang voor schepen op het Noordhollands Kanaal is 2,85 meter diep, het kanaal zelf is 3,50 meter diep.

5.1.3. Hinderaspecten

geluid

De omliggende wegen, met name de provinciale wegen N9 en de N99, dragen bij aan het achtergrondgeluid. Daarnaast dragen ook de gebruikers van de spoorlijn Den Helder - Alkmaar en Den Helder Airport bij aan de cumulatie van geluid. Het plangebied ligt binnen de 35 Ke-zone van het vliegveld, een zone waar circa 25 % van de bewoners regelmatig ernstige overlast ondervindt van vliegtuiglawaai [lit. 10.].

lucht

Het verkeer op de twee provinciale wegen langs het plangebied veroorzaakt luchtverontreiniging (stikstofdioxide, NO₂) in de orde 5-20 µg/m³ [lit. 11.]. Daarnaast levert het vliegveld mogelijk nog een bijdrage aan de luchtvervuiling. De luchtvervuiling door de binnenvaart is vermoedelijk niet zo groot. Het plangebied behoort tot de minst vervuilde gebieden in Noord-Holland volgens het Provinciaal Actieplan Luchtvervuiling [lit. 12.].

licht

Er is geen digitale informatie over lichtvervuiling in Noord-Holland beschikbaar. Lichtvervuiling kan onder andere optreden bij verlichte wegen, woonkernen, industrieën, kassen en stallen.

geur

Het gebied is in agrarisch gebruik en kent geurzones die daarmee samenhangen.

5.1.4. Veiligheid

overstromingsrisico

De dijk langs het Noordhollands Kanaal heeft een regionaal waterkerende functie. Een regionale kering biedt overwegend bescherming tegen overstroming vanuit het binnenwater en biedt secundaire bescherming indien een primaire waterkering doorbreekt.

externe veiligheid

Op de Risicokaart Noord-Holland staan risicovolle objecten vermeld [lit. 13.]. Hierin wordt het plaatsgebonden risico gegeven in (ruwe) contourlijnen. In het plangebied zelf zijn geen risicovolle objecten of hun beperkende contouren aanwezig.

In het studiegebied zijn wel risicovolle objecten aanwezig. Zo ligt langs de N9, net ten westen van het plangebied, een tankstation met LPG. Ook ligt hier een landbouwbedrijf dat gevaarlijke stoffen gebruikt. Net ten noorden van het plangebied ligt een bedrijf dat propaan gebruikt (de NAM). Binnen twee kilometer afstand ligt een vliegveld 'Den Helder Airport'. Een kilometer ten westen van het RHB ligt ook een nieuw industrieterrein (Kooijpunt). Hierover was nog geen informatie beschikbaar op de Risicokaart.

In de Risicokaart worden ook 'kwetsbare objecten' benoemd. Dit zijn gebouwen waarin zich veel mensen kunnen bevinden en gebouwen waar niet-zelfredzame mensen aanwezig zijn. Het betreft bijvoorbeeld scholen, ziekenhuizen en verpleegtehuizen. Zulke objecten ontbreken in het studiegebied [lit. 13.].

5.1.5. Ruimtegebruik en sociaal-economische aspecten

wonen

Zuidoostelijk van het plangebied bevindt zich op circa één kilometer afstand de kern Breezand. In het plangebied zelf bevinden zich twee woonhuizen/bedrijven. Er zijn geen nieuwe woningen gepland. Rondom het plangebied bevinden zich woningen aan de Rijksweg (noordwestelijk), Balgweg (noordelijk) en de Schorweg (oostelijk).

werken

De Kop van Noord-Holland is een relatief dunbevolkt gebied, ook in economische zin. De werkgelegenheidsontwikkeling blijft achter bij andere delen van de provincie en Nederland, de omzetontwikkeling van het bedrijfsleven is echter hoger dan elders [lit. 1.].

In de Kop van Noord-Holland is de landbouw- en visserijsector verantwoordelijk voor 9 % van de werkgelegenheid. Verder wordt de werkgelegenheid gevormd door de marine en andere overheidsdiensten (38 %), offshore, de transportsector, luchtvaart of het toerisme. Het aandeel van de landbouw- en visserijsector in de werkgelegenheid zal de komende 20 jaar afnemen van 5100 tot 3600 arbeidsplaatsen, ongeveer 6 % van het totaal, ten gunste van vooral overige dienstverlening [lit. 14.].

De beroepsbevolking van Anna Paulowna bestond in 2007 uit 5500 personen, 39 % van de totale bevolking (CWI 242, kerngegevens, april 2008). In Anna Paulowna zijn ongeveer 1000 bedrijven met circa 3000 voltijd- en 850 deeltijdarbeidsplaatsen. De landbouw maakt een groot deel uit van deze werkgelegenheid (24 %, zie Locatieontwikkeling in Anna Paulowna, Rabo Vastgoed, 29 januari 2007). Van het aantal banen binnen de gemeentegrenzen wordt 73 % bezet door mensen uit de eigen gemeente (ongeveer 2300). Meer dan de helft van het aantal werkenden werkt dus buiten de gemeente [lit. 26.].

landbouw

De locatie ligt in het bollenconcentratiegebied ('bloeien met bollen') in de Noordkop van Noord-Holland. In de Noordkop wordt door de provincie gestreefd naar behoud en versterking van de internationale concurrentiekracht van het landelijk gebied [lit. 3.]. Uitbreiding van de permanente bollenteelt buiten de hiervoor bedoelde gebieden is niet mogelijk.

5.1.6. Landschap

geomorfologie

Geomorfologisch gezien heeft het plangebied een mariene ontstaansgeschiedenis, het bestaat uit een ingesloten strandvlakte. Volgens het Aardkundig Informatiesysteem (AKIS) is geen hoge aardkunde waarde aanwezig in het plangebied. Deze hoge waarden worden wel gevonden ten noorden van het plangebied, bij de slikken en platen van Balgzand [lit. 16.].

landschappelijke waarden

De drooglegging van de westelijke Anna Paulownapolder is gerealiseerd in 1847. Het landschap wordt gekenmerkt door dichtbebouwde linten en het open gebied daartussen. De polder wordt landschappelijke waarde toegekend⁵. De landaanwinning heeft een rationele verkaveling. De voormalige kreken treden op als onregelmatigheden in dit verkavelingspatroon. Het wegenpatroon in de landaanwinning heeft een hoge landschappelijke waarde [lit. 17.].

⁵ De provincie Noord Holland heeft de cultuurhistorische waarden in de provincie geïnventariseerd in een Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW). Bij de beoordeelde gebieden die van waarde zijn, wordt onderscheid gemaakt in 'van waarde', 'van hoge waarde' en 'van zeer hoge waarde'.

cultuurhistorie en archeologie

In het plangebied zelf liggen geen objecten die beschermd zijn vanwege hun bijzondere historische betekenis (provinciale en rijksmonumenten). Het dichtstbijzijnde (provinciale) monument is een boerderij aan de Schorweg 99, op circa 100 meter van het plangebied [lit. 18.]. Volgens de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) zijn er geen archeologische monumenten aanwezig in het bodemarchief in en om het plangebied [lit. 19.]. In het gebied is volgens de Inventarisatie Kaart Archeologische Waarden (IKAW) een lage verwachting aanwezig voor het aantreffen van nog onbekende archeologische resten [lit. 20.]. De Waddenzee is door Nederland en Duitsland voorgedragen als werelderfgoed.

5.1.7. Ecologie

beschermde gebieden

In het plangebied zelf is geen beschermd gebied aanwezig. Het plangebied ligt naast het beoogde Natura 2000-gebied 'Waddenzee'. De Waddenzee is een wetland van internationale betekenis (Ramsar conventie, 1971). De Waddenzee is grotendeels een Vogelrichtlijngebied en een Habitatrichtlijngebied. Het grootste deel van de Nederlandse Waddenzee is beschermd natuurmonument en is door de Unesco aangewezen als Biosfeerreservaat.

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor instandhouding en ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen [lit. 21.].

beschermde soorten

Uit eerder ecologisch onderzoek nabij het plangebied is gebleken dat niet kan worden uitgesloten dat bepaalde beschermde soorten voorkomen [lit. 22.]. Inmiddels wordt nader veldonderzoek uitgevoerd.

5.2. Autonome ontwikkelingen

5.2.1. Bodem en water

Mondiale klimaatmodellen voorspellen een mondiale opwarming en extremere weersomstandigheden. Hierdoor zal de zeespiegel van de Noordzee bij Nederland stijgen ten opzichte van NAP. Ook dalen grote delen van Nederland op een langzame en natuurlijke manier. In de polder wordt door deze ontwikkelingen meer kwel verwacht. Het van oudsher aanwezige zoute water, in de diepe grondlagen, wordt omhoog gestuwd door het hoogteverschil tussen de zeespiegel en het lage land. Er kan dus verzilting van het grond- en oppervlaktewater optreden. Ook zal de grondwaterspiegel stijgen [lit. 23.].

5.2.2. Verkeer

Naar verwachting zal de verkeersdruk tot 2020 toenemen. De mate waarin zal volgen uit de quickscan verkeer en vervoer - Kop van Noord-Holland [lit. 8.].

5.2.3. Hinderaspecten

geluid

Het vliegveld 'Den Helder Airport' is de eerstkomende jaren uitvalsbasis voor de offshore industrie en defensie helikopters. De militaire activiteiten worden deels stopgezet in 2009. Inmiddels wordt gepoogd de zakelijk en toeristische markt aan te spreken.

5.2.4. Ruimtegebruik en sociaal-economische aspecten

werken

De economie van Noord-Holland Noord is redelijk kwetsbaar [lit. 1.]. Den Helder is voor de kop van Noord-Holland een belangrijk economisch centrum. Alleen het offshorecluster kent nu sterke groeicijfers. De werkgelegenheid bij de Marine stabiliseert zich nu, na een aantal jaren van afname. In de landbouw en visserij neemt de werkgelegenheid af. De groeisector diensten is in de Noordkop relatief ondervertegenwoordigd. De verdere versterking van de kennisactiviteiten (ECN, ATO, RIOZ) en het (water)toerisme biedt economische kansen.

landbouw

Bij een oplevende economie dreigt op termijn in de Anna Paulownapolder een grondtekort, dat grotendeels ontstaat door de (potentiële) groei van de bollenteeltbedrijven tussen 2005-2015. De balans tussen grondbehoefte en grondaanbod geeft aan dat bij een betere economische situatie de bedrijven in de Anna-Paulownapolder in de knel komen te zitten. Op termijn zullen bij deze situatie bedrijven verplaatst moeten worden om ruimte te maken voor de bedrijfsontwikkeling van de overige bedrijven [lit. 24.]. In het streekplan Noord-Holland Noord is in de Wieringermeer een zoeklocatie gevonden waar permanente bollenteelt toegestaan zal worden [lit. 4.]. Als de Wieringermeer wordt meegewogen in de balans tussen grondbehoefte en grondaanbod, blijkt dat de grondbalans in evenwicht is [lit. 24.].

Er zijn signalen dat de economische situatie voor de bollenteelt in het gebied nog niet van een dergelijke aard is dat er ruimtelijke knelpunten zijn. Ook kan een verbetering gezocht worden in het verhogen van de kwaliteit van de teelt, in plaats van de kwantiteit.

5.3. Te verwachten milieueffecten

Gezien de aanwezige gebiedskenmerken en -waarden, wordt voor het MER het onderstaande beoordelingskader gehanteerd. Bij de wijze van beoordelen gaat het om een kwalitatieve of kwantitatieve beschrijving. Kwalitatief betekent dat een beschouwde beoordeling zal plaatsvinden, kwantitatief betekent dat er ook daadwerkelijk gerekend of gemodelleerd gaat worden.

Tabel 5.1. Beoordelingskader m.e.r.

onderzoeksthema/ aspect	criterium	wijze van beoordelen
bodem en water		
bodem	verstoring bodemopbouw	kwalitatief
	maaiveldzetting	kwantitatief
	grondbalans	kwantitatief
water	grondwatersysteem	kwantitatief
	waterkwaliteit	kwalitatief
	neerslagverwerking	(semi-)kwantitatief
verkeer		
	autobewegingen	kwantitatief
	langzaam verkeer	kwalitatief
	modal split	kwalitatief
	veerkracht (weg en water)	kwalitatief
	verkeersstructuur	kwalitatief
	scheepvaartbewegingen	kwantitatief

onderzoeksthema/ aspect	criterium	wijze van beoordelen
hinderaspecten		
geluid	interne zonering	kwantitatief
	direct geluid	kwantitatief
	indirect geluid (verkeer)	kwantitatief
	cumulatie van geluid	kwalitatief
	geluid op de Waddenzee	kwantitatief
	zoneliggering	kwantitatief
licht	lichtemissie	kwalitatief
geur	geurhinder	kwalitatief
lucht	directe luchtkwaliteit	kwantitatief
	Indirecte luchtkwaliteit (verkeer)	kwantitatief
	uitstoot huidig/autonoom gebruik (bestrijdingsmiddelen, kunstmest)	kwantitatief
veiligheid		
overstromingsrisico	overstromingsrisico	kwalitatief
externe veiligheid	plaatsgebonden risico	kwantitatief
	groepsrisico	kwantitatief
	sociale veiligheid	kwalitatief
interne veiligheid	zonering	kwalitatief
ruimtegebruik en sociaal-economische aspecten		
wonen	woonfuncties	kwalitatief
werken	werkgelegenheid	kwantitatief/kwalitatief
landbouw	areaalverlies	kwantitatief
	structuurverslechtering	kwalitatief
	opbrengsteffecten	kwalitatief
landschap		
landschap	landschappelijk waardevolle elementen en structuren	kwalitatief
	openheid en uitzicht	kwalitatief
cultuurhistorie	cultuurhistorische waardevolle elementen	kwalitatief
archeologie	aantasting archeologische waarden	kwalitatief
ecologie		
verstoring	beschermde gebieden (incl. kwalificerende soorten/habitats)	kwantitatief
	verstoring beschermde soorten	kwalitatief
	EHS	kwalitatief
inrichting	effecten natuurlijk inrichting	kwalitatief
energie en klimaat (duurzaamheid)		
energie	energie	ontwikkelingsvoorwaarden
	duurzame energieopwekking op het terrein	opgave en kwantitatief
	nutsvoorzieningen/parkmanagement	kwalitatief
	eisen aan bedrijven	kwalitatief

6. OPZET MER

In dit hoofdstuk geven we een doorkijk naar de opzet van het uiteindelijke milieueffectrapport (MER).

6.1. Aandachtspunten in het MER

Omdat de planontwikkeling van het terrein in zijn huidige grootte juist is gestart, kan het aspect milieu, via de vereisten van de m.e.r. een volwaardig onderdeel van het ontwikkelingsproces zijn. Daarbij zijn vooral relevant:

- de kaders die vanuit milieu aan het plan gesteld worden;
- de ontwikkeling van alternatieven.

Vanuit de milieueffecten die verwacht of bepaald worden in het kader van de m.e.r. en de uitwerking van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA) kunnen in het ontwikkelproces gerichte keuzes worden gemaakt voor de opzet van het te ontwikkelen terrein.

Dit betekent dat in het uiteindelijk rapport, het MER, relatief veel aandacht wordt besteed aan de uitwerking van de alternatieven en de effectbeschrijving van de alternatieven. Hoewel het MER de milieuonderbouwing is van het ruimtelijke plan (bestemmingsplan), leert de ervaring bij andere terreinen dat deze aandacht zich richt op een vijftal aspecten:

- milieuaspecten van de ruimtelijke regelgeving (bijvoorbeeld: hoe hoog mag er gebouwd worden, welke milieucategorie is toegestaan);
- milieuaspecten gekoppeld aan de inrichting van de openbare ruimte (bijvoorbeeld: hoe wordt omgegaan met de opvang van neerslag op de openbare weg);
- milieuaspecten die van belang zijn bij de uitgifte (bijvoorbeeld: eisen aan het verminderen van het energiegebruik of aan de beeldkwaliteit);
- milieuaspecten die aan de orde zijn in de aanlegfase (bijvoorbeeld zandtransport of heien);
- milieuaspecten die aan de orde zijn in de gebruiksfase (bijvoorbeeld: de vestiging van voorzieningen als een centrale vrachtwagenwasplaats).

De gemeenteraad van Anna Paulowna en de Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) zijn van mening dat de effecten van het initiatief op de landbouw zorgvuldig in beeld gebracht moeten worden. Initiatiefnemers zien een grote overlap tussen milieueffecten en effecten op de landbouw. Daarom zal een Landbouw Effect Rapportage (LER) onderdeel zijn van het MER. Om de landbouweffecten in goede samenhang en overzichtelijk te kunnen presenteren worden deze samengevat in één hoofdstuk, eventueel onderbouwd met een deelrapport.

6.2. Beknopt uit te werken punten

Vanuit de probleemstelling zal het MER weinig aandacht besteden aan de locatiekeuze. Gezien de besluitvorming die reeds heeft plaatsgevonden, wordt de huidige locatie als een gegeven beschouwd. Ook de aard (havengebonden met deels kadegeboden en deels kadegerelateerde bedrijvigheid) wordt als een uitgangspunt beschouwd.

Het is de bedoeling om met dit terrein nieuwe bedrijvigheid naar de Kop van Noord Holland te trekken, het besluit (bestemmingsplan) heeft ook alleen een reikwijdte op het te ontwikkelen terrein. Daarom zal het MER niet ingaan op de milieueffecten die bij van verplaatsing van bedrijven ontstaan op de vertreklocatie, noch op de effecten van individuele, specifieke bedrijven. Het MER richt zich op de milieueffecten die ontstaan als (maximaal) gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.

6.3. Opzet inhoudsopgave

Vanuit bovenstaande opzet is de volgende hoofdstukindeling te verwachten:

1. inleiding (aanleiding, historie en genomen besluiten, procedurele aspecten, leeswijzer);
2. kaders voor de ontwikkeling (wetgeving en beleid, uitgangpunten initiatiefnemer);
3. huidige situatie en autonome ontwikkeling (toewerken naar referentie voor peiljaar 2020);
4. uitwerking van studiealternatieven (beschrijving van het ontwikkelingsconcept en stedenbouwkundige aspecten voor elk van de (drie) alternatieven);
5. milieueffecten van de alternatieven (beschrijving van effecten en toetsing aan normstelling);
6. landbouweffecten van alternatieven;
7. vergelijking van alternatieven, Meest Milieuvriendelijke Alternatief (beoordeling van effecten, keuze van het basis MMA en toevoeging van extra maatregelen om tot volledig MMA te komen);
8. voorkeursalternatief (beschrijving van het plan dat de initiatiefnemer wil maken en is afgestemd met de voorschriften in het bestemmingsplan);
9. leemten in kennis.

7. PROCEDURE EN PLANNING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de m.e.r.-procedure.

7.1. Inleiding

Het MER dient ter onderbouwing van een plan of een besluit. In dit geval gaat het in ieder geval om de onderbouwing van het bestemmingsplan. Het MER bevat dus geen besluit in zichzelf. Zoals ook in de inleiding vermeld, wordt voor het RHB een gecombineerde plan- en besluit-me.r. gemaakt. Dit omdat de juridische vorm van het bestemmingsplan nog niet is uitgekristalliseerd. De besluit-m.e.r. kent een zorgvuldiger procedure, daarom volgt deze m.e.r. die procedure. In dit hoofdstuk worden de fasen van de (besluit-) m.e.r.-procedure beschreven.

7.2. Procedure

startnotitie en richtlijnen

De startnotitie wordt door Gemeenteraad voor inspraak ter inzage gelegd. Insprekers kunnen aangeven welke onderwerpen naar hun mening in het MER aan de orde moeten komen. Tijdens de inspraak wordt een informatiebijeenkomst georganiseerd. Tegelijkertijd wordt de startnotitie toegezonden aan de wettelijke adviseurs, het ministerie van Landbouw, Natuur, Voedselkwaliteit (LNV), het Rijksinstituut voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) en het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en aan betrokken overheden (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier bijvoorbeeld)⁶.

Uiteraard wordt de Startnotitie ook toegezonden aan de Commissie voor de m.e.r. (Cie. m.e.r.). De Cie. m.e.r. stelt op basis van de Startnotitie, de wettelijke vereisten, inspraakreacties en de reacties van de overige adviseurs en overheden een Richtlijnenadvies op. Het is dus de Cie. m.e.r., die inspraakreacties inhoudelijk beoordeeld en betreft bij de procedure. De gemeenteraad van Anna Paulowna stelt aan de hand van het Richtlijnenadvies van de Cie. m.e.r. de (definitieve) Richtlijnen voor het MER vast. Deze richtlijnen bepalen waaraan en met welke diepgang in het MER aandacht moet worden besteed.

opstellen MER en voorontwerp bestemmingsplan

Aan de hand van de startnotitie en de richtlijnen stelt de initiatiefnemer het MER op. In het MER zal ook de eventuele Passende Beoordeling worden opgenomen: integraal, maar wel als zodanig zelfstandig herkenbaar. Tegelijkertijd zal het voorontwerp bestemmingsplan opgesteld worden. In het Voorontwerp wordt aangegeven hoe met de resultaten uit het MER is omgegaan.

aanvaarding en inspraak

De gemeente Anna Paulowna zal vervolgens in haar rol als bevoegd gezag beoordelen of het MER op hoofdlijnen voldoet aan de vastgestelde richtlijnen. Dit mondt uit in de zogenaamde aanvaarding door de gemeenteraad. Nadat de gemeenteraad het MER heeft aanvaard, wordt het MER aan inspraak onderworpen. Een ieder kan aangeven of de informatie in het MER voldoet. De gemeente zendt ook deze inspraakreacties door naar de Cie. m.e.r. De wettelijke adviseurs worden om advies gevraagd over het MER.

toetsingsadvies Commissie voor de milieueffectrapportage

De Commissie voor de milieueffectrapportage zal het MER ten slotte als onafhankelijke partij toetsen, waarbij de Richtlijnen, adviezen en de inspraakreacties worden betrokken. De Commissie zal toetsen of het MER en de eventuele Passende Beoordeling de essentiële informatie bevat voor een besluit over het regionaal havengebonden bedrijventerrein. Bij een positief toetsingsadvies bevat het MER voldoende informatie om het milieu volwaardig in de besluitvorming over het bestemmingsplan te betrekken.

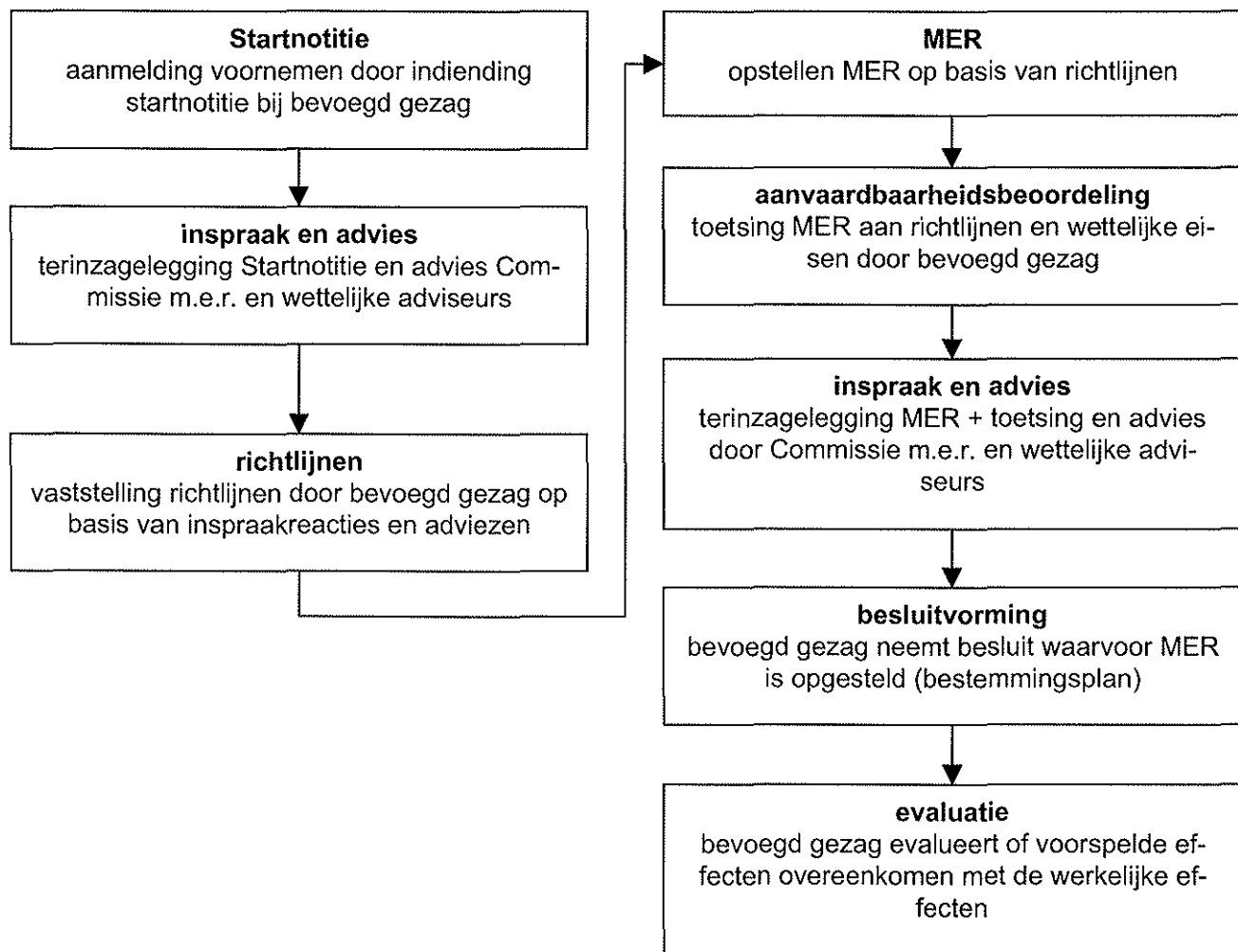
⁶ Door de mogelijkheid van advisering door de wettelijke adviseurs en betrokken overheden wordt ook aan de verplichting tot 'raadpleging van de betrokken bestuursorganen' in het kader van de plan-m.e.r.-procedure voldaan.

8. LITERATUUR

1. Decisio, 2007. Nut en noodzaak Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland. Actualisering bestaande studies en aanvullende analyse.
2. Samenwerkingsovereenkomst Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland, 2008. NHN Vastgoed b.v., Heijmans Vastgoed Realisatie, gemeenten Anna Paulowna en Den Helder.
3. Provincie Noord-Holland, 2004. Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord (<http://www.noord-holland.nl/bestanden/roms/streekplannhn/index.htm>).
4. Raadsbesluit Anna Paulowna.
5. Heijmans Infrastructuur, 2004. Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland - gunningscriterium Kwaliteit van ontwerp en programma.
6. Plan Klaverbloem.
7. Waterfeiten Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier (HHNK). Digitaal bestand. <http://194.151.97.59/wf/wat0.html>.
8. Provincie Noord-Holland, 2007. Monitor verkeer en verkeersveiligheid Provinciale Wegen.
9. Quicksan verkeer en vervoer - Kop van Noord-Holland.
10. Gemeente Anna Paulowna, 2006. Ontwerp Bestemmingsplan Buitengebied Anna Paulowna.
11. TNO, 2003. (Luchtkwaliteit Noord-Holland) Rijks- en Provinciale wegen 2001-2010.
12. Provincie Noord-Holland, 2005. Provinciaal Actieplan Luchtvervuiling.
13. Risicokaart Noord-Holland. <http://www.noord-holland.nl/thema/milieu/Veiligheid/Risicokaart/index.asp>, geraadpleegd maart 2008.
14. Rapport Vergrijzing en ontgroening van de beroepsbevolking, Research voor Beleid, december 2006; in opdracht van KvK.
15. Website provincie Noord-Holland.
16. Aardkundig Informatie Systeem (AKIS). <http://www.meetnetlandschap.nl/>, geraadpleegd maart 2008.
17. De cultuurhistorische waardenkaart (CHW), provincie Noord-Holland. <http://chw.noord-holland.nl/>, geraadpleegd maart 2008.
18. Kennisinfrastuctuur Cultuurhistorie (KICH). <http://www.kich.nl/>, geraadpleegd maart 2008.
19. Rijksdienst voor archeologie, cultuurhistorie en monumenten (RACM), 2003. Archeologische monumentenkaart (AMK), digitaal bestand.
20. Rijksdienst voor archeologie, cultuurhistorie en monumenten (RACM), 2005. De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW), digitaal bestand.
21. Besluit Waddenzee.
22. Ecologisch onderzoek Witteveen+Bos.
23. KNMI, 2006. KNMI'06 klimaatscenario's, Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut. <http://www.knmi.nl/klimaatscenarios/knmi06/>, geraadpleegd maart 2008.
24. Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Noord, 2006. Agrarische Structuurverbetering, Kop van Noord-Holland, Fase 2: Anna Paulowna. Haarlem.
25. Rosing, H., 1995. Toelichting bij de Bodemkaart van Nederland 1:50.000, Blad 9 West Den Helder (gedeeltelijk), 14 West Medemblik. DLO Staring Centrum, Wageningen.
26. Rapport Beginselverklaring Anna Paulowna, I&O Research, februari 2007.
27. VNG, 2007. Bedrijven en Milieuzonering Handreiking voor maatwerk in de gemeentelijke ruimtelijke ordeningspraktijk.

BIJLAGE I Procedureschema

m.e.r.-procedure

BIJLAGE II Begrippenlijst

begrip	uitleg
35 Ke-zone	een zone rondom een vliegveld waar circa 25 % van de bewoners regelmatig ernstige overlast ondervindt van vliegtuiglawaai
bruto planningsopgave	totaal van netto opgave plus oppervlak voor infrastructuur, groen, water et cetera
groepsrisico	het groepsrisico is de kans dat een groep personen door een ongeval bij een risicovolle activiteit overlijdt
holoceen	een geologische periode die 10.000 jaar geleden begon en nu nog voortduurt
kalkhoudende vlakvaakgrond	een relatieve jonge bodem, met weinig humus in de bovengrond. De geringe ouderdom blijkt uit de aanwezigheid van kalk in de bovengrond. Na verloop van tijd ontkalkt het bodemprofiel van bovenaf
kwetsbare objecten (in het kader van veiligheid)	kwetsbare objecten zijn woningen, gebouwen waarin zich veel mensen kunnen bevinden en gebouwen waar niet-zelfredzame mensen aanwezig zijn (zieken, bejaarden, kinderen)
m.e.r.	met de afkorting m.e.r. wordt milieueffectrapportage als procedure bedoeld
MER	Milieueffectrapport
MMA	Meest Milieuvriendelijke Alternatief: op grond van de Wet milieubeheer is in elk MER de beschrijving van het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) verplicht. Het MMA is erop gericht een voor milieu, natuur en landschap meest voordelige situatie te realiseren. Voor het MMA geldt dat het om een reeel uitvoerbaar alternatief moet gaan
NAP	Normaal Amsterdams Peil, een referentiehoogte in Nederland. Voor het gemak wordt het NAP gelijkgesteld aan het gemiddeld zeeniveau
netto planningsopgave	oppervlak waar bedrijven zich kunnen vestigen op het RHB
peil (zomer-, winter-)	hoogte van de waterspiegel
plaatsgebonden risico	het plaatsgebonden risico geeft de kans aan dat iemand die zich een jaar lang continu op een plek bevindt, overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Als norm voor het plaatsgebonden risico geldt dat het kleiner dan één op 1 miljoen (10^{-6}) per jaar ter plaatse van (beperkt) kwetsbare objecten
RHB	Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein
watervoerende laag	de bodem is opgebouwd uit meerdere watervoerende lagen (voornamelijk zandige pakketten) die gescheiden worden door ondoorlaatbare bodemlagen, zoals kleipakketten